



RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

BMP-0724-3771/09/EG

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 1.06.09.  
nr 3187 podpis Borusiewicz

Warszawa, dnia 19 maja 2009 roku

P. J. Kućciak  
SEKRETARIA  
Biura Prac Senackich  
wpłynęło dn. 2.06.09.  
nr 4088 podpis M.

Pan

**Bogdan BORUSIEWICZ**

**Marszałek Senatu RP**

*Szanowny Panie Marszałku,*

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 kwietnia 2009 roku (sygn. BPS/DSK-043-1575/09), przekazujące oświadczenie Pana Senatora Lucjana Cichosza, złożone na 31 posiedzeniu Senatu w dniu 22 kwietnia 2009 roku, dotyczące *przyznania strażnikom gminnym (miejskim) prawa do wcześniejszych emerytur*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie zauważyć należy, że istnieją znaczne różnice pomiędzy strażnikami gminnymi (miejskimi) a funkcjonariuszami wymienionymi w ustawie z dnia 18 lutego 1994 roku *o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin* (t.j. Dz. U. z 2004 roku, Nr 8, poz. 67, z późn. zm.).

Strażnicy są pracownikami w rozumieniu art. 2 *Kodeksu pracy*. Straż gminna (miejska) jest samorządową umundurowaną formacją o charakterze fakultatywnym (jednostka samorządu terytorialnego nie ma obowiązku jej utworzenia), powołaną w ściśle określonym celu tj. do ochrony porządku publicznego na terenie jednostki samorządu terytorialnego, która ją utworzyła. Ponadto, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku *o strażach gminnych* (Dz. U. z 1997 roku, Nr 123, poz. 779 z późn. zm.) koszty funkcjonowania straży pokrywane są z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, która utworzyła daną formację. W przypadku natomiast funkcjonariuszy wymienionych w ustawie *o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...)*, ich świadczenia wypłacane są z budżetu państwa, a ponadto łączy ich z państwem stosunek służby.

Znaczne różnice zauważyć można, porównując przykładowo pracę strażników gminnych (miejskich) do służby funkcjonariuszy Policji. Podczas gdy straż realizuje zadania na terenie gminy, która utworzyła daną formację i spełnia rolę służebną wobec społeczności lokalnej, terytorium działania Policji nie zostało określone przez ustawodawcę, który w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 roku *o Policji* (t.j. Dz. U. z 2007 roku, Nr 43, poz. 277 z późn. zm.) wskazał, że jest to umundurowana formacja służąca społeczeństwu. Strażnicy gminni (miejscy) mają również znacznie ograniczony – w stosunku do funkcjonariuszy Policji – zakres kompetencji. Warto chociażby wskazać na zadania Policji w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz wykonywania czynności: operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych i administracyjno-porządkowych.

Zadania straży sprowadzają się przede wszystkim do czynności o charakterze administracyjno – porządkowym i mieszczą się w sferze porządku publicznego, a nie jak w przypadku Policji – również w sferze bezpieczeństwa publicznego.

Należy również podkreślić, iż istotnym składnikiem służby policjantów jest pełna dyspozycyjność i wykonywanie służby w nielimitowanym czasie – w systemie trzymianowym,

w tym także w porze nocnej. Ponadto, przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie, w którym między innymi zobowiązuje się strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia. Wskazać również należy na różnice występujące w zakresie kryteriów doboru oraz szkolenia, którego zakres przedmiotowy jest znacznie ograniczony w przypadku straży.

Podkreślenia wymaga ponadto, że warunkami uzasadniającymi korzystniejsze zasady nabywania przez funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnień emerytalno-rentowych oraz ustalania ich rozmiaru są między innymi pełna dyspozycyjność i zależność od władzy służbowej, wykonywanie zadań w nielimitowanym czasie pracy i trudnych warunkach, związanych bardzo często z bezpośrednim narażeniem życia i zdrowia, wysoka sprawność fizyczna i psychiczna wymagana w całym okresie pełnienia służby, niewielkie możliwości wykonywania dodatkowej pracy i posiadania innych źródeł utrzymania, czy też ograniczone prawo udziału w życiu politycznym i zrzeszania się.

Przywoływany przez Pana Senatora wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 października 2004 roku (K 1/04, OTK-A 2004/9/93) zawiera stwierdzenie, iż „służby mundurowe (i umundurowane) nie tworzą bezwzględnie jednolitej kategorii zawodowej” (pkt 2 uzasadnienia), gdyż każda z tych grup ma własną specyfikę, która może uzasadniać ich swoiste różnicowanie. Z samej tylko przynależności do służby mundurowej, czy też formacji umundurowanej, nie można więc wysnuwać wniosku, że status prawny poszczególnych profesji do niej zaliczanych powinien być kształtowany przez ustawodawcę w sposób identyczny.

W świetle powyższego, nie deprecjonując charakteru pracy strażników gminnych (miejskich), jako cechującej się ryzykiem, odpowiedzialnością, czy też sprawnością fizyczną i psychiczną, należy jednak pamiętać, że jest to fakultatywna formacja samorządowa. Katalog przyznanych im uprawnień i obowiązków, jak również terytorium ich realizacji istotnie różnią się od uprawnień i obowiązków chociażby funkcjonariuszy Policji. Należy również stwierdzić, że ustawodawca przyznał wcześniejsze emerytury przede wszystkim służbom mundurowym o ogólnokrajowym zasięgu działania.

2 powiesznic  
MINISTER  
SPRAW WNETRZNYCH I ADMINISTRACJI  
z UP. Adama RAPACKI  
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:  
Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów